

Annak idején, amikor a Nyugat harmadik nemzedéke felfedezte Alain-Fourniert és regényében, *Az ismeretlen birtok*ban az álom és álmodozás korlátlan lehetőségét, Halász Gábor Balzac példáját állította eléjük híres tanulmányában. Ma már valószínűnek látszik, hogy Halász Gábornak az a következtetése, hogy a realizmus minden kor minden irodalma számára mérték marad, igaz. De hogy ez a realizmus milyen eszközökkel, milyen módszerrel fejeződik ki, azt a kor igénye is megszabja. Hiszen minden kornak megvan a maga realitástartalma, asszociációs anyaga, s ennek adekvát kifejezési lehetősége. — Nem lehetetlen, hogy a mai kor ezt a kifejezési módot éppen a film és a regény találkozási pontjában találja majd meg.

A *Locsolók* című Mándy-novellában három fiú hangoskodik a szobában. Közöttük sűrög-forog kipirulva a ház asszonya, a családfő pedig komor gondolatokba mélyedve ül az asztalnál. A fiúk viháncolva ugrabugrálnak, minden pillanatban azt lehet várni, hogy szányra kapnak, és elvitorláznak, hogy meghallgassák Hammermann Feri dobszólóját valamelyik eszpresszóban. Vagy talán valamelyik vidéki iskola előtt érnek földet, hogy egyszeriben átfomálják a maguk képére és hasonlatosságára az ottani életet.

A csodálatos repülés még nem kezdődött el. Már berreg azonban a filmfelvétel gépe...

RÓRAY LÁSZLÓ

Buday György fametszete